

Daha İyi Yargı Derneği'nden Türkiye'nin ihtiyacı olan kaliteli Yargı için 9 maddelik Çözüm Planı

Daha İyi Yargı Derneği, Türkiye'nin Yargı sorununu temelinden çözmek amacıyla geliştirdiği ve “A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu” adıyla kitaplaştırdığı yenilikçi çözüm önerilerini, kilit 9 ana başlık halinde kamuoyuna duyurdu.

Sürdürülebilir kalkınmanın ancak hukukun üstünlüğü ile mümkün olduğuna inanan hukukçular, iş insanları ve fikir önderleri tarafından kurulan; Türk yargısının sorunlarını tespit etmek, çözüm önerileri geliştirmek ve mutabakat oluşturma amacıyla faaliyet gösteren Daha İyi Yargı Derneği, geçen yıl yayımladığı “Türkiye'nin Orta Demokrasi Sorunları ve Çözüm Yolu” isimli kitapta tespit ettiği 3 temel yapısal sorun arasında en önemli ve öncelikli olan ‘Yargı’yı mercek altına aldı. Dernek, yenilikçi çözümler geliştirerek bir çözüm planı ortaya koydu. Dokuz ana başlık altında geliştirilen çözümlerin tasarım ve taslaklarını bir bütün olarak, “A'dan Z'ye Türk Yargı Reformu” kitabı halinde Türkçe ve İngilizce dillerinde yayımlayarak Türkiye ve dünya kamuoyunda tartışmaya açtı.

20 ülkenin yargı sistemleri ve tecrübeleri incelendi

Eserde yer alan önerilerin geliştirilmesi sürecinde dünyada en ileri demokrasi, hukukun üstünlüğü ve refah seviyesine sahip olan 20 ülkenin yargı sistemlerini ve tecrübelerini incelediklerini belirten Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, “9 kişilik bir ekibin, bir yılı aşkın bir süre hummalı araştırma ve tartışma sonucunda yazdığı, 10 yılı aşan sürede biriktirdiklerimizin ürünü olan eser; yargının temel sorunları ve bunların adım adım çözümlerini ayrıntılı olarak göstermektedir. Kendi gerçeklerimizden ve birikimlerimizden yola çıkarak

geliştirdiğimiz çözümler; bir yandan ülkemizin uzunca bir süredir çaba sarf ettiği reform çalışmalarının nihai hedefini tarif etmekte, diğer yandan yapılması gerekenleri adım adım göstermekte; bunların tasarım ve taslaklarını hazır olarak sunmaktadır” diye konuştu.

Orta Gelir seviyesini aşmanın yolu

1980’den 2020’ye Türkiye’nin dünya ekonomisindeki payı %0,86’dan 0,85’e gerilemiş, gelişen ekonomilerin payı %80 oranında artarken Türkiye’nin payı %3,57’den yaklaşık yarıya 1,9’a, gelişmiş ülkeler arasında Çin hariç hesaplandığında payı %80 artarak %7,2’e çıkması gerekirken %25 azalarak %3,1’e düşmüştür. Gelişen ekonomiler dünya ekonomisinden aldığı payı artırırken Türkiye geride kalmaktadır. Uluslararası hukukun üstünlüğü endekslerinde ülkemizin puanı son yıllarda 0.80’lerden 0,20’lere düşerken, buna paralel olarak kişi başı milli gelirimiz 12.500 US\$ seviyesinden 2020’de 8.500 US\$ seviyesine gerilemiştir. Dünya ekonomisinden daha yüksek pay alması, milli geliri ‘Orta Gelir’ seviyesinden yukarıya çıkarması ve halkın refahını hızla artırması için Türkiye’nin halletmesi gereken en önemli meselesi yargıdır. Yargı; hukukun üstünlüğünü sağlamak ve adalet inancını güçlendirmek gibi sağlık ve güvenlikten de önce gelen hayati bir kamu hizmeti vermektedir ve bu hizmetin kaliteli olması zaruridir. Kaliteli yargı hizmetleri ve hukukun üstünlüğü ile güvenceye alınan iyi ve istikrarlı devlet yönetimi, refah artışı demektir Türkiye; kaliteli bir yargı ile hukukun üstünlüğünü sağlayan, adalet inancını güçlendirerek artan dünya refahından aldığı payı hızla artırabilir, gelişen ekonomiler arasında öne geçerek kişi başı milli gelirini kısa zamanda 5-6 katına çıkarabilir.” diyen Av. Gün, sözlerine şöyle devam etti: “Önerilen model, Türkiye’nin hukukun üstünlüğü ve demokrasi endekslerinde dünyanın en ileri 10-20 ülkesi arasına girmesini sağlayacaktır. Bu ilerlemeler; Türkiye’nin uluslararası imajını, yatırımcı güvenini güçlendirecek, doğrudan yatırımları çekecek ve Türkiye’nin değer yaratma ortamını iyileştirecektir. Böylelikle Türkiye, dünyanın en ileri 10 ila 20 demokrasi ve ekonomisi arasına girecek, ekonomisi gelişecek, kişi başı milli gelir bugünkü 8 bin ABD Doları civarından kısa sürede 25.000 ABD Doları seviyesine ve üzerine çıkacaktır.”

Daha İyi Yargı Derneği’nin “A’dan Z’ye Türk Yargı Reformu” adıyla kitaplaştırdığı çözüm önerileri ana hatlarıyla şöyle:

1. Yargı, görevini gerçekleştirmeye yetkin kapasiteye kavuşturulmakta, kaliteli kamu hizmeti vermeye odaklanmakta; verimli çalışır, şeffaf ve tam hesapverirlik yoluyla tam bağımsızlığı hak eder ve koruyabilir hale getirilmektedir.
2. HSK, yargı hizmetleri üretimi işlevi; hâkim ve savcılarının meslek kuruluşu olma işlevinden ayrıştırılarak kaliteli yargı hizmeti üretiminden sorumlu Adalet Yüksek Kurumu’na dönüştürülmekte; diğer devlet güçlerinden tam ayrılığı sağlanmakta, hiçbir kişi, grup veya koalisyonun etki edemeyeceği şekilde bağımsızlığı güçlendirilmektedir.

3. Daimî Hukuk Şurası; hizmetin verilmesinden sorumlu olan kurumların temsilcileri ile toplumun ve diğer yargı paydaşlarının kurumsal olarak bir araya gelmesini, sorunları ve fırsatları değerlendirmesini, yargının toplumun ihtiyaçlarından ve gelişmelerden güncel olarak haberdar olmasını sağlayacaktır.
4. Yargıya ilişkin idari nitelikteki her türlü işlem ve karar yargı denetimine açılmakta, bu amaçla Adalet Yüksek Mahkemesi kurulması öngörülmektedir.
5. Cumhuriyet Başsavcılığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Anayasa'yı ve Anayasal düzeni koruma işlevleri diğer işlevlerinden ayrılarak bağımsız olarak düzenlenmekte; kamu görevlilerinin suçlarında idari amirin soruşturma izni kaldırılmakta yerine Adalet Yüksek Mahkemesinde yargılanmaları getirilmekte, yasama dokunulmazlığının TBMM'nin siyasi kararı yerine bu mahkemece kaldırılması öngörülerek güçlendirilmektedir.
6. Hâkim, savcı, avukat ve noter meslekleri tam bağımsız meslek kuruluşlarına kavuşturulmakta; yargı bağımsızlığı çok geniş bir yüzeye yayılmaktadır.
7. Yargının ihtiyacına uygun insan kaynağı yetiştirilmesi, insan kaynaklarının daha etkin geliştirilmesi ve değerlendirilmesi, bu amaçla Ahilikten esinlenen hukuk meslekleri yeknesak kariyer planı öngörülmektedir.
8. Modern uyumsuzluk yönetimiyle sulh ve uzlaşma iklimi güçlendirilmekte; hazırlık evresi geliştirilerek karmaşık davaların en fazla 3-4 ayda ve tek celse yargılamada bitirilmesi öngörülmektedir.
9. Mahkemelerin 26 kalkınma bölgesine optimum dağıtılması, uzmanlıklar merkezde yoğunlaştırılırken hizmetin halkın ayağına götürülmesi; halen 7.000'den fazla olan mahkeme sayısının 3.000 civarına indirilmesi öngörülmektedir.

Fikir önderlerine, STK'lara ve karar vericilere çağrı

Daha İyi Yargı Derneği'nin kamuoyu ile paylaştığı 9 maddelik çözüm planının detayları, 2 Eylül 2021 tarihinden itibaren Derneğin sosyal medya hesaplarından yayınlanacak canlı webinar konferansları ile geniş kitlelere duyurulacak.

Bütün sivil toplum kuruluşlarını, fikir önderlerini, akademi dünyasını, halen <http://www.dahaiyyargi.org/adan-zye-turk-yargi-reformu/> adresinde görüşe açık olan çözüm önerilerini incelemeye, tartışmaya, info@dahaiyyargi.org adresine e-postayla gönderilebilecek geri bildirim, eleştiri ve önerilerle geliştirmeye katkıda bulunmaya davet ettiklerini belirten Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, "Derneğimiz geri bildirimleri değerlendirecek,

konunun uzmanları ile çalıştay, konferans, webinar ve benzeri etkinlikler vasıtasıyla tartışacak, üzerinde mutabakat olduğu şekilde önerilere son halini verecek, nihai halini yeniden yayınlayacak ve karar vericilere takdim edecektir” diye konuştu.

Daha İyi Yargı Derneği Hakkında

Daha İyi Yargı Derneği, Türk yargısının sorunlarını tespit etmek, sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmek, öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi yönünde çalışmak amacıyla kurulmuş olan siyaseten tarafsız bir sivil toplum düşünce kuruluşudur.

Dernek bu çerçevede, Türk Yargısı’nın sürekli olarak gelişmesi, çağdaşları ile rekabet edebilmesi ve bu rekabette öne geçebilmesi için, yargı ile ilintili tüm kişi, kurum ve kuruluşlar ile toplumu ortak bir zeminde bir araya getirmeyi, fikirler ve öneriler geliştirerek mutabakat ve uzlaşma sağlamayı, üzerinde uzlaşılan önerileri hayata geçirmek için gerekli çabaları göstermeyi amaçlamaktadır.